

ประวัติวัดกาญจนสิงหาสน์

ห่างหุ้นส่วนจำกัด ศิวพร

จัดพิมพ์ชำระร่วมการกุศล

เนื่องในการทอดกฐินพระราชทาน

ของ

กรมศิลปากร

ณ วัดกาญจนสิงหาสน์ จังหวัดธนบุรี

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๑

ประวัติวัดกาญจนสิงหาสน์

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิวพร

จัดพิมพ์ชำระร่วมการกุศล

เนื่องในการทอดกฐินพระราชทาน

ของ

กรมศิลปากร

ณ วัดกาญจนสิงหาสน์ จังหวัดธนบุรี

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๑

คำนำ

ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ นี้ กรมศิลปากรได้รับพระราชทาน
ผ้าพระกฐินไปทอด ณ วัดกาญจนสิงหาศน์ จังหวัดธนบุรี
กำหนดวันที่ ๓๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๓ ในโอกาสนี้
บรรดาท่านผู้มีจิตศรัทธาได้บริจาคทรัพย์เข้าร่วมการกุศล
และห่างเหินด่วนจำกัด คือพร ยินดีจัดพิมพ์ประวัติวัด
กาญจนสิงหาศน์ขึ้นสำหรับถวายพระภิกษุ สามเณร และ
แจกจ่ายเป็นธรรมบรรณาการแก่บรรดาสาธุชนผู้ไปร่วม
การกุศลครั้งนด้วย

ประวัติวัดกาญจนสิงหาศน์ ที่จัดพิมพ์ในเล่มนี้
คัดมาจากฉบับที่เคยมีผู้เรียบเรียงและพิมพ์ไว้ในหนังสือ
แถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๒๓ ภาค ๓๐ (เดือนมกราคม
๒๔๗๖ หน้า ๖๕๕) ซึ่งกรมศิลปากรเห็นว่าเป็นเรื่อง
ที่ท่านผู้ร่วมการกุศลในคราวนควรทราบ จึงนำมาตีพิมพ์
ขึ้นอีก แต่ได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อความบางแห่งให้สมบูรณ์
ตามกาลเวลายังขึ้น เช่น ได้นำประกาศรัชกาลที่ ๕
โปรดพระราชทานนามวัดใหม่ และนำหมายรับสั่งเรื่องการ
บูรณะพระประธานฐานชุกชีใหม่ มาตีพิมพ์เพิ่มเติมไว้
ทั้งได้ขอประวัติท่านเจ้าอาวาสปัจจุบันมาตีพิมพ์คือไว้เป็น
เจ้าอาวาสลำดับที่ ๘ ด้วย

ขออนุโมทนาในการกุศลบริจาคนี้โดยทั่วกัน.

กรมศิลปากร

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๐๑

รายงานผู้บริจาคทรัพย์

ร่วมในการทอดกฐินพระราชทานกรมศิลปากร

ณ วัดกาญจนสิงหาสน์ จังหวัดธนบุรี

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๑

-
๑. อธิบัตถ์กรมศิลปากร	๒๐๐ บาท
๒. รองอธิบัตถ์กรมศิลปากร	๑๐๐ บาท
๓. ข้าราชการดำเนินงานเลขานุการกรมศิลปากร	๓๒๖ บาท
๔. ข้าราชการกองการดังคดี	๑,๓๗๒ บาท
๕. ข้าราชการกองจดหมายเหตุแห่งชาติ	๘๕ บาท
๖. ข้าราชการกองโบราณคดี	๓๖๕ บาท
๗. ข้าราชการกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์	๓๒๖ บาท
๘. ข้าราชการกองสถาปัตยกรรม	๔๖๐ บาท
๙. ข้าราชการกองหัตถศิลป์	๕๘๖ บาท

๑๐. พนักงานมหาวิทยาลัยศิลปากร	๑๐ บาท
๑๑. นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร	๓๐๘.๓๕ บาท
๑๒. อาจารย์ประจำโรงเรียน ศิลปศึกษา	๑๒๐ บาท
๑๓. อาจารย์พิเศษโรงเรียน ศิลปศึกษา	๑๒๕ บาท
๑๔. นักเรียนโรงเรียน ศิลปศึกษา	๔๒.๓๕ บาท
๑๕. โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม	๓๐๐ บาท
๑๖. ห้างหุ้นส่วนจำกัด แซ่ฟ้า	๒๐๐ บาท
๑๗. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิวกร	๒๐๐ บาท
๑๘. ร้านไทยถาวร	๒๐๐ บาท
๑๙. บริษัทแสงชัย จำกัด	๓๐๐ บาท
๒๐. โรงพิมพ์พระจันทร์	๓๐๐ บาท
๒๑. บริษัทรักษากร่าง จำกัด	๓๐๐ บาท
๒๒. ห้างหุ้นส่วนจำกัด แซ่ก๊	๖๐ บาท
๒๓. บริษัทวิศกรรมก่อสร้างจำกัด	๕๐ บาท

ประวัติวัดกาญจนสิงหาศน์

ชั้นและที่ตั้งวัด

วัดกาญจนสิงหาศน์ เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี
ชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่ริมคลองบางพรหมฝั่งเหนือ ตรงหน้าวัด
รัชฎาธิฐานข้าม อำเภอคลองขันธ์ จังหวัดธนบุรี เดินทางจาก
จังหวัดพระนครไปวัดกาญจนสิงหาศน์ ลงเรือที่ท่าพระจันทร์
เข้าคลองบางกอกน้อยถึงสามแยก (ตรงข้ามวัดสุวรรณคีรี)
เดี๋ยวซ้ายเข้าคลองซีกพระ ไปจนถึงสามแยก เดี่ยวขวาเข้า
คลองบางพรหม

เนื้อที่และเขตวัด

เนื้อที่ของวัดรวมทั้งธรณังฆคด้วย ทางทิศตะวันออก
จดคูบ้านราชฎู ทิศใต้จดแนวคลองบางพรหม ยาว ๕ เส้น
๑๘ วา ทิศตะวันตกจดคูบ้านราชฎู กว้างตั้งแต่หน้าวัดไป
ทางทิศเหนือ ๓ เส้น ๑๐ วา ๒ ศอก จดคูสวนนายโหมค นางใย

เขตของวัดมีคูล้อมรอบ ทิศตะวันออกมีคูคัน วัดแค
คลองขนไปกว้าง ๓ เส้น ๕ วา ทิศใต้วัดตามลำคลองยาว
๓ เส้น ๘ วา ทิศตะวันตกมีคูคัน กว้างวัดตามคู ๒ เส้น ๑๒ วา
ทิศเหนือมีคูคนยาว ๒ เส้น ๑๖ วา

ผู้สร้างและผู้ปฏิสังขรณ์

วัดนี้เป็นวัดโบราณ ไม่ปรากฏนามผู้สร้าง เดิมชื่อ
วัดทอง ทรงหล่อมรดวงโรยมาก ในรัชกาลที่ ๓ สมเด็จพระบรม
ศิริโสภาคย์มหานาคนารี ได้ทรงสถาปนาขึ้นใหม่ คือ
ทรงสร้างกุฏิขึ้น ๓ คณะ คณะกลาง มีกุฏิชนิด ๕ ห้อง
ปลูกขวางทางทิศเหนือ กับกุฏิแถว ๒ แถว ๆ ละ ๒ ห้อง มี
หอน้ำอยู่กลาง ทิศใต้ปลูกหอไตรติดกับกำแพงและมีกำแพง
กั้นติดต่อกันเป็นคณะ ๆ คณะตะวันออกและตะวันตกปลูก
หอน้ำขวางทางทิศเหนือ เหมือนกันทั้ง ๒ คณะ เว้นแต่คณะ
กลางมีหอรบั้งปลูกอยู่ตรงหน้าคณะ ศาลาการเปรียญปลูก
ริมคลองหน้าพระอุโบสถ ศาลาด้านหน้าปลูกระหว่างกลาง
พระอุโบสถอยู่ทางทิศตะวันตกของศาลาการเปรียญ เมรุ
เตาไม้แก่น อยู่ทางทิศตะวันออก ศาลาดินอยู่หน้าเมรุทาง
ทิศใต้ ปรกอยู่ทางทิศตะวันออก และมีศาลา ๒ ห้อง ปลูกอยู่
หน้าปรก ๓ หลัง อยู่ข้างศาลาการเปรียญทางทิศตะวันออก
๓ หลัง นอกจากนั้นก็ครบบริบูรณ์ทุกอย่าง

นับจำเดิมตั้งแต่สมเด็จพระบรมศิริโสภาคย์มหานาคนารี
ได้ทรงสถาปนาแล้ว ไม่ปรากฏว่าใครได้บูรณะปฏิสังขรณ์
อะไรขึ้นบ้าง จนต่อมาถึงรัชกาลที่ ๓ พระบาทสมเด็จพระ
พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์ครั้งหนึ่ง

รัชกาลที่ ๔

พ.ศ. ๒๓๘๗ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดพระราชทานนามใหม่ว่า วัดกาญจนสิงหาศน์ โดยมีประกาศพระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๖ ค่ำ เดือน ๓๒ ปีชวด ๓๒๓๖ ๓๒๓๖ ดังต่อไปนี้

“ขุมหาดีทิวโหวาร รับพระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า วัดเงินวัดทองบางพรหมเป็นที่อันสมเด็จพระบรมราชมหาไอยิกาเจ้า กรมสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี ทรงสถาปนาการตั้งไว้แต่ก่อน ครั้นเมื่อสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชคือพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จดำรงอยู่ในราชสมบัติ ได้ทรงพระราชอุทิศหาให้ปฏิสังขรณ์เพิ่มเติมให้บริบูรณ์เป็นพระอารามหลวง ด้วยบริจาคพระราชทรัพย์กระทำให้สำเร็จ เพื่อจะฉลองพระเดชพระคุณในสมเด็จพระบรมราชมหาไอยิกาเจ้า ซึ่งสวรรคตล่วงไปแต่ช้านาน แต่ยังไม่ได้ทรงพระราชทานพระนามเป็นบรรดาศักดิ์สมเด็จพระอารามหลวง บัดนี้ ทรงพระราชดำริให้แปลงชื่ออารามเดิมว่าวัดเงินวัดทองนั้น ให้เป็นนามมคธภาษา วัดเงิน ให้เรียกว่า วัดรัชฎาธิฐาน วัดทอง ให้เรียก วัดกาญจนสิงหาศน์

ให้มหาดไทย กงคาโหม กรมท่า หมายป่าวประกาศ
ให้รู้ทั่วกันอย่าให้ขาดได้ตามรับสั่ง”

พ.ศ. ๒๔๐๖ โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะพระประธานและ
ฐานชุกชีใหม่ ซึ่งมีเรื่องปรากฏตามหมายรับสั่งดังต่อไปนี้
“ด้วยพระยาตรีพิพัฒน์รัตนราชโกษาธิบดี รับพระ
บรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ตั้งว่า ให้หอดวงวิจารณ์โกษาทำพระประธานใหญ่ วัดรัชฎาธิ-
ฐานกาญจนดิ้งหาค้นเสร็จแล้ว ห้ามไต่ดินเดือจะขุดนั้น ให้
พระแก้ว พระคดั่งสวน นายระวางปลัดซ้ายขวา จัดหาไต่
ดินเดือร้อยพวงมาตั้งกับหอดวงวิจารณ์โกษา นายควรให้
เร่งมาตั้ง ณ วัน ๓ ๖ ๓๐ คำ^(๑) อย่าให้ขาดได้ตามรับสั่ง”
(หมายรับสั่งเล่มที่ ๑๕ จ.ศ. ๑๒๒๕)

“อนึ่ง เพดาบาย ๕ โมง นายรุ่งตำรวจจวัง เวนนายธานี
มาตั้งว่า ด้วยหมื่นสวัสดิ์วิจารณ์ ปลัดกรมในพระราช
วรวงศ์เธอ กรมหมื่นอดุลยลักษณสมบัติ รับพระบรม
ราชโองการได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งว่า
ฐานชุกชีพระวัดรัชฎาธิฐานกาญจนดิ้งหาค้นซึ่งทำเสร็จแล้ว
กำหนดจะได้เช็ดรักบีดทองแต่ ณ วัน ๖ ๓๑ คำ^(๒) นั้น
๑๓

๑. ตรงกับวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๐๖

๒. ตรงกับวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๐๖

ให้เจ้าพนักงานชาวพระคลังทองเอาทองคำไปคอยจ่าย
ให้พอปิดเหมื่อนอย่างทุกครั้ง

อนึ่ง ให้แวงวังคลังสรรพากรมหาดเล็กไปคอยกำกับ
อย่าให้น้ำทองหดวงได้ ซึ่งตั้งมาทางนี้ ให้ไปคอยเตรียม
ทวงกรมหมื่นออกุศลยักษณสมบัติ แต่ ณ ๑๓๓ คำ นายกิจ
นายอิต ไปตั้งตั้งซ้ายประแดงขวาประแดงรับ” (หมายรับสั่ง
เล่มที่ ๒๒ จ.ศ. ๑๒๒๕)

นอกจากนี้ จะทรงปฏิสังขรณ์อะไรบ้างหรือห้ามมิได้
ไม่ปรากฏ ต่อมาเสนาบดีชำระตุฎโทรมลงโดยดำคัม
เพราะไม่ค่อยจะได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ แม้จะมีบ้าง
ก็ไม่เป็นชั้นเป็นอัน ดังที่ยังคงเป็นรูปเดิมอยู่ก็คือพระอุโบสถ
ศาลาการเปรียญ ศาลาด้านหน้า นอกนั้นชำระตุฎตักหักพัง
ไปเป็นส่วนมาก ตุฎโทรมอยู่นาน

รัชกาลที่ ๕

สมัยเมื่อพระครูนิโรธรักษา (ต๋วย) เป็นเจ้าอาวาสได้
จัดการบูรณะปฏิสังขรณ์กุฏิขึ้นใหม่ ๘ หลัง (ปีไม่ปรากฏ)

พ.ศ. ๒๔๕๓ นายพง คงดำรงาน มรรคนายก ได้
สร้างมณฑป ๑ หลัง สูง ๕ วา ๓ ศอก กว้าง ๑ วา ๓ ศอกคืบ

กับพระบาทจำลอง ยาว ๒ ศอก กว้าง ๑ ศอก พระพุทธรูป
๑ องค์ ห่อกระดาษ ๒ ใบ ด้วยเงินถ่วงคั่วและเงินเรียไร ดั้งเงิน
๘๘๑ บาท

พ.ศ. ๒๔๕๒ นายวง คงตำราญ บุตรเป็นมรรคนายก
แทน ได้สร้างถนน ๓ สาย ยาว ๒ เส้นเศษ ดั้งเงิน ๑๒๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๕๓ พระพื่อนลูกแบบ (พร้อม สมรรคนัญ)
กับพระอุปัชฌาย์ (หยัง อุตสาหกร) ผู้รับมอบ
บริหารของพระครูนิโรธรักษา (ต๋ย) ได้เอาเงินในกอง
มรดกจัดการซ่อมศาลาการเปรียญ ๑ หลัง ดั้งเงิน ๕๐๐ บาท

รัชกาลที่ ๖

พ.ศ. ๒๔๕๕ พระครูนิโรธรักษา (อบ) สร้าง
ถนน ๓ สาย ยาว ๒๔ วา ด้วยเงินของพระยาเพชรชฎา
(เจิม บุญยรัตพันธุ์) (๑) ๖๐ บาท เงินของวัด ๕๐ บาท
เงินเรียไร ๑๐๕ บาท ๖๘ สตางค์

พ.ศ. ๒๔๕๖ ปฏิสังขรณ์หอระฆัง ๑ หลัง เงิน
ของวัด ๕๐ บาท เงินเรียไร ๑๓๒ บาท

พ.ศ. ๒๔๕๗ ปฏิสังขรณ์กุฏิฝาเพ็ชรม ๑ หลัง และ
สร้างเขื่อนกันดินหน้าวัด ๓ สาย ยาว ๑๘ วา เงินของวัด

---

๑. ต่อมาเป็น พระยาตรีธรรมวิธาน

๕๐ บาท ของอุบาสิกาสุข ๓๒๐ บาท เงินเรียไร ๘๘ บาท
๕๐ ต่ต่างค์

พ.ศ. ๒๔๕๘ ปฏิตั้งขรณ์กุฎิ ๓ หลัง เงินของวัด
๕๐ บาท เงินเรียไร ๓๒๕ บาท

พ.ศ. ๒๔๕๘ ปฏิตั้งขรณ์ศาลาการเปรียญและธวััง
ถนน ๓ สายยาว ๒ เส้น ๓ วา บันไดอิฐ ๒ บันได เงิน
ของวัด ๕๐ บาท เงินเรียไร ๕๐๗ บาท และในศกเดียว
กษัตริย์ นายคิษฐ์ ด้วังถนน ๓ สาย ยาว ๒๓ วา ดั้นเงิน
๒๓๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๖๐ ปูกระเบื้องเงินพนพระอุโบสถ เงินของวัด
๖๖ บาท เงินเรียไร ๓๔๓ บาท ๕๐ ต่ต่างค์ เงินของมุ่มชอ
๔๗๒ บาท

พ.ศ. ๒๔๖๒ ปฏิตั้งขรณ์ศาลาน้ำ ๓ หลัง เงินของวัด
๖๖ บาท เงินเรียไร ๓๘๖ บาท

พ.ศ. ๒๔๖๓ ด้วังเขอนกนดินหน้าวัดททาค้างไว้นั้น
เงินของวัด ๖๖ บาท เงินเรียไร ๓๖๖ บาท พระยาวิศุกรรม
ศิลป์ประดิษฐ์ (น้อย ศิลป์) ด้วังศาลาดำหน้า ๓ หลัง
ดั้นเงิน ๒,๐๐๐ บาทเศษ

พ.ศ. ๒๔๖๔ ตีร่างตะพานก่ออิฐ ๑ ตะพาน บันได ๑
บันได เงินของพระยาประเสริฐสุภกิจ (เพิ่ม ไกรฤกษ์)
๓๐๐ บาท นายมัย ๘๐ บาท เงินเรียไร ๑๖๘ บาท ๒๕ ตีค่างค์

พ.ศ. ๒๔๖๕ ปฏิตั้งขรณ์กุฎิ ๒ ห้อง ๑ หตั้ง
ซุดหน้า ๑ ตระ ยาว ๗ วา ๒ คอก กวาง ๔ วา ๒ คอก
ตึก ๖ คอก ซ่อมถนน ๑ ตาย ยาว ๒๐ วา ตีร่างหนังต้อเทศน์
๑ คัมภีร์ เงินของพระยาจินตภิรมย์ (จิตร ณ สงขลา.) (๑)
๓๐ บาท เงินเรียไร ๑๘๘ บาท เงินค่าจำหน่ายสวนนายตาด
ตุ้ตุง ถวาย ๒,๗๖๒ บาท ๕๕ ตีค่างค์

พ.ศ. ๒๔๖๖ ตีร่างถนน ๑ ตาย ยาว ๗ วา บันไดอิฐ
หน้าหอสดมณต์ ๑ บันได กับเทคอนกรีตขอบสระและ
ปฏิตั้งขรณ์กุฎิ ๑ หตั้ง เงินของนางแหวง ๘๐ บาท เงินเรียไร
๒๓๒ บาท

พ.ศ. ๒๔๖๗ ซ่อมประตูและกำแพงพระอุโบสถ
และตีร่างตะพานน้ำก่ออิฐ ๑ ตะพาน เงินเรียไร ๘๗๔ บาท
๓๗ ตีค่างค์

---

๑. ต่อมาเป็น เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิเบศ

พ.ศ. ๒๔๖๘ ปฏิสังขรณ์กุฏิ ๓ หลัง เงินของ
พระยาขนรรัตนบดี (เส่งี่ยม สิงหละกะ) ๓๐๐ บาท เงิน
เรียไร ๓๘๘ บาท ๓๕ สตางค์

รัชกาลที่ ๗

พ.ศ. ๒๔๖๘ ปฏิสังขรณ์พระอุโบสถใหม่ทั้งหลัง
เงินเรียไร ๓,๔๘๘ บาท เงินรายพระราชอุทิศ ๒,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๗๐ ปฏิสังขรณ์กุฏิ ๓ หลัง ซ่อมพระเจดีย์
ในกำแพงพระอุโบสถ ๔ องค์ เว็จกุฏิ ๓ หลัง ถนน ๓ สาย
ยาว ๒๗ วา สร้างบันไดขึ้นเว็จกุฏิ ๓ บันได ถนน ๓ สาย
ยาว ๖ วา ๒ ศอก สระพานข้ามคู ๑ สระพาน และประตูระเบียง
ที่ขอบสระ เงินของวัด ๑๕๐ บาท เงินเรียไร ๕๐๗ บาท
๘๐ สตางค์

พ.ศ. ๒๔๗๔ ซ่อมประตูกำแพงแก้ว ๔ ประตู เงิน
ของพระองค์เจ้าชานนพิวัต (๑) ๓๐ บาท นอกนั้นไม่ปรากฏ

ปุ่นชยวัตถุ

ตั้งที่เป็นปุ่นชยวัตถุในพระอุโบสถ คือ พระประธาน
บนปางมารวิชัย สูงตลอดพระรัศมี ๕ ศอก ๑๐ นิ้ว หน้า
ตักกว้าง ๕ ศอก กบมพระพุทธรูปนอนอยู่เบื้องหน้าของซ้าย

---

๑. พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

๕
 เบื้องขวาพระประธาน ๖ องค์   องค์ที่หนึ่งตั้ง ๒ ศอก
 ๑๗ นิ้วครึ่ง หน้าตักกว้าง ๒ ศอก   องค์ที่สองตั้ง ๒ ศอก
 ๗ นิ้ว หน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๑๖ นิ้วครึ่ง ปางสมาธิเหมือน
 กนกขององค์   องค์ที่สามตั้ง ๒ ศอก ๕ นิ้ว หน้าตักกว้าง
 ๓ ศอก ๑๒ นิ้วครึ่ง องค์ที่สี่ตั้ง ๒ ศอก ๓ นิ้ว หน้าตักกว้าง
 ๓ ศอก ๑๓ นิ้ว   องค์ที่ห้าตั้ง ๒ ศอก ๘ นิ้วครึ่ง หน้าตัก
 กว้าง ๓ ศอก ๑๖ นิ้ว   องค์ที่หกตั้ง ๒ ศอก ๗ นิ้วครึ่ง
 หน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๑๓ นิ้วครึ่ง ปางมารวิชัยเหมือนกนก
 ๕ องค์ และมีพระอรหันต์สาวกบนิยหน้าซ้ายขวาตั้ง ๓ ศอก ๓ นิ้ว
 ข้างละองค์ นอกจากกนกพระพุทธรูปปั้นบ้าง ห่ออบ้าง ปาง
 ต่าง ๆ ประดิษฐานอยู่ตามซุ้มและผนังข้างในรวม ๒๐ องค์
 พระปรางค์คงอยู่ตามมุมกำแพงแก้ว ๕ องค์ ตั้ง ๒ วา
 ๒ ศอก ฐานกว้าง ๕ ศอก ๒๐ นิ้ว เท้ากนก ๕ องค์
 พระเจดีย์ ๕ องค์ ตั้ง ๓ วา ๓ ศอก ฐานกว้าง ๕ ศอก
 ๑๕ นิ้ว เท้ากนก ๕ องค์

ถาวรวัตถุ

ตั้งที่นับว่าเป็นถาวรวัตถุสำหรับวัด คือ พระอุโบสถ
 รูปทรงชนิดโบสถ์ถ่มอญ มีมุขหน้ามุขหลัง ยาว ๓๕ วา
 กว้าง ๕ วา ๓ คืบ ตั้งแต่พื้นถึงเพดาน ๓ วา ๒ ศอก แต่

เพดานถึงอกไก่ ๓ วา ร่วมในกว้าง ๔ วา ๑๕ นิ้ว ยาว ๘ วา
 ๓ คอก ๑๑ นิ้ว มีหน้าต่าง ๑๒ หน้าต่าง เขียนลายรดน้ำ
 ประคูดุ & ประคูดุ เขียนเป็นต้นไม้ตายทองแฉะรูปสัตว์ต่างๆ
 หน้าบันเป็นต้นไม้เครือ ไม่มีช่อฟ้าใบระกา หลังคามุง
 กระเบื้องดินเผา มีกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ มีประตูที่
 กำแพงแก้ว & ประตู

ศาลาการเปรียญตั้งแท่นดินถึงอกไก่ ๑๕ วา ๓ คอก
 ๓ นิ้ว ยาว ๘ วา ๓ คอก ๑๑ นิ้ว กว้าง ๔ วา ๓ คอก
 ๑๑ นิ้ว และมีศาลาขวางทางริมคลอง ๓ หลัง ศาลาขวาง
 ทางทิศเหนือ ๓ หลัง ศาลาด้านหน้า ๓ หลัง ศาลาเตียงนารอน
 ๓ หลัง กุฏิ ๑๘ หลัง เตียงอาสน์ตั้งมี ๑๒ เตียง ชรรมาด้น
 ของเดิม ๓ ชรรมาด้น นอกจากนกมของที่ได้รับพระราชทาน
 และมีผู้ให้ไว้สำหรับวัด คือ ชรรมาด้นตายทองในงานถวาย
 พระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่
 หัว ๓ ชรรมาด้น พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์ในรัชกาลที่ ๕
 พร้อมทงศ์ตำหรับบรรจุ ๑ จบ ชรรมาด้นปาติโมกข์พร้อม
 ทงหนึ่งตั้งปาติโมกข์และเชิงเทียนทองเหลือง ในงาน
 พระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากกรม
 หลวงศรีรัตนโกสินทร์ ๑ ชุด พระบรมรูปหล่อ พระบาท

ส้มเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องยศจอมพลทหาร
 บก ๓ พระรูป พระบรมรูปเขียนพระบาทสมเด็จพระจุลจอม
 เสด็จเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องราชกกุธภัณฑ์ ๓ พระรูป โต๊ะหมู่
 ด้ายทองในงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระนางเจ้า
 สุนันทากุมารีรัตน์ ๓ ชุด ชรรมาตน์ปาติโมกข์ นางเขียน
 สร่างถวาย ๓ ชรรมาตน์ เคียงหิน ๓ เคียง ภาพเขียนด้าย
 โต๊ะจีน ๑๕ ภาพ โคมกระจกแขวน ๑๒ โคม เหล่านี้ไม่
 ปรากฏนามผู้ถวาย

ผลประโยชน์ของวัด

ผลประโยชน์รายได้ของวัดอย่างอื่นไม่มี มีแต่ผลประโยชน์
 ที่เกิดจากสวน ๓ แปลง แปลงที่หนึ่งมีเนื้อที่ ๕ ไร่
 ๑๖ วา ได้ค่าเช่าปีละ ๘๐ บาท แปลงที่สองมีเนื้อที่ ๒ ไร่
 ๖๐ วา ได้ค่าเช่าปีละ ๑๖ บาท แปลงที่สามมีเนื้อที่ ๑ ไร่
 ๓ งาน ๓๖ วา ได้ค่าเช่าปีละ ๗ บาท

ความเจริญและความเสื่อม

ความเป็นไปของวัดนี้ เท่าที่พอจะสังเกตเห็นได้ ก็คือ
 เจริญขึ้นในสมัยที่สมเด็จพระรูปศิริโสภาคย์มหานาคนารัตน
 สถาปนา ต่อมาก็ทรุดโทรมลงโดยลำดับ เพราะไม่ค่อยได้
 รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ ครั้นถึงรัชกาลที่ ๓ ฐานะของวัด

กดับเพองฟูซัน โดยที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์และต่อมาก็กดับทวดโทรมดงอีก
จนถึงรัชกาลที่ ๕ ยุคพระครูนิโรธรักษา (ต้อย) ปกครองวัด
จึงได้จัดการบูรณะปฏิสังขรณ์ขึ้นอีก แต่ก็ไม่ทั่วถึง ต่อมา
ถึงรัชกาลที่ ๖ ยุคพระครูนิโรธรักษา (อบ) ปกครองวัด
นับว่ามีความเจริญขึ้นมาก เพราะได้ปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ
ที่สำคัญๆ ขึ้นหลายอย่าง อาทิเช่น พระอุโบสถ และ
เสนาสนะ เป็นต้น

การศึกษาและขนบธรรมเนียม

การศึกษาของภิกษุสามเณรตลอดจนศิษย์วัดในสมัย
ก่อน ก็ศึกษาไปตามประเพณีนิยมซึ่งมีในสมัยนั้น ครั้นต่อมา
ได้จัดให้มีการศึกษาธรรมวินัยขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ แต่ก็
ต้องเลิกตั้ง เพราะสถานที่เก่าเรียนไม่สะดวกและได้ให้ไป
ศึกษาที่สำนักวัดราชวิสุทธิฐาน

ครั้น พ.ศ. ๒๔๗๖ พระครูธรรมทร (อ่อน) มา
รักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาส ได้จัดให้มีการศึกษาเก่าเรียน
พระปริยัติธรรมขึ้นใหม่ ดอนทั้งธรรมและบาลีตลอดมา
จนการเรียนพระปริยัติธรรมได้เจริญมาโดยลำดับ ถึง พ.ศ.
๒๔๘๔ ทางราชการประสงค์จะให้เป็นที่สำนักเรียน และให้เป็น

สถานฝึกอบรมด้านมาฆดวงมาจนบดิน ส่วนการศึกษาภาษาไทย สำหรับศิษย์วัดได้จัดสอนที่หอสมุดมนต์

ระเบียบและธรรมเนียมของวัด เช่น การทำอุโบสถ ตั้งฆระกรรม ทำวิสาขบูชา มาฆบูชา และทำวัตรเช้าเย็น ก็ทำตามประเพณี เว้นแต่กรรมที่ธรรมเนียมเพียงในระหว่างพรรษา ๓ เดือนเท่านั้น

มรรคนายกและไวยาวัจกร

เดิมนายพง คงดำราญ เป็นมรรคนายก ต่อมานายวง คงดำราญ บุตร เป็นมรรคนายกแทนบิดา เมื่อนายวงถึงแก่กรรมแล้ว ทางวัดได้ให้นายเพิ่มเป็นผู้ทำการแทน ภายหลังวัดได้ตั้งกรรมการ ๑๕ นายทำหน้าที่ ส่วนไวยาวัจกรนั้น นายเฒ่าเป็นอยู่ก่อน ต่อมา พ.อ. กำนัน ภู่อารีย์ เป็นไวยาวัจกรอยู่จนบัดนี้

ลำดับและประวัติเจ้าอาวาส

ลำดับและประวัติเจ้าอาวาสผู้ครองวัดคนเท่าที่ปรากฏ คือ

๑. พระคำ   ชาติภูมิไม่ปรากฏ
๒. พระต้น   ชาติภูมิไม่ปรากฏ

๓. พระครูนิโรธรักษิต (นว) ชาติภูมิอยู่
บางพรหม อำเภอตดิ่งชั้น จังหวัดธนบุรี เดิมอุปสมบทอยู่ที่
วัดเพลง นัยว่าเป็นผู้ชำนาญทางวิปัสสนาธุระ

๔. พระครูนิโรธรักษิต (มี่) เป็นเชื้อจีน ชาติ
ภูมิอยู่ข้างวัดสังวราราม อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
เดิมอุปสมบทอยู่ที่วัดสังวรารามแล้วไปศึกษาพระปริยัติธรรมอยู่
ในสำนักวัดปทุมคงคา จังหวัดพระนคร ต่อมาได้ย้ายไป
ศึกษาวิปัสสนาธุระอยู่ในสำนักวัดแก้ว ภายหลังได้เป็น
เจ้าอาวาสวัดกาญจนดิ้งหาคัน

๕. พระครูนิโรธรักษิต (เนตร) ชาติภูมิอยู่
บางพรหม อำเภอตดิ่งชั้น จังหวัดธนบุรี อุปสมบทอยู่ที่
วัดกาญจนดิ้งหาคันมาแต่เดิม

๖. พระครูนิโรธรักษิต (ตุ่ม) ชาติภูมิอยู่
บางพรหม อุปสมบทอยู่ที่วัดกาญจนดิ้งหาคันมาแต่เดิม

๗. พระครูนิโรธรักษิต (ต้อย) ชาติภูมิอยู่
บางพรหม อุปสมบทอยู่ที่วัดกาญจนดิ้งหาคัน แล้วไปศึกษา
พระปริยัติธรรมอยู่ในสำนักวัดมหาธาตุ ภายหลังกลับไปอยู่
วัดกาญจนดิ้งหาคัน

๘. พระครูนิโรธรักษิต (อบ) ชาตินิกุมิอยู่
บางพรหม มารดาชื่อเหรียญ บิดาชื่อแพ นามสกุล แพศรี
เกิดวันศุกร์ เดือน ๘ ปีชวด อุปถัมภ์ที่วัดปราสาท เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๕๐ พระครูนิโรธรักษิต (ต๋อย) เป็นอุปัชฌายะ
แล้วมาอยู่วัดกาญจนดิษฐ์ถึงห้าศักราช ถึง พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้เป็น
พระสมุห์ฐานาของพระครูนิโรธรักษิต (ต๋อย) พ.ศ. ๒๔๕๘
เดือนแปดปีระบัตติ ครั้นถึงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๗
ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูนิโรธรักษิต ตำแหน่ง
เจ้าอาวาส และได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต
ลาสิกขา เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

๙. พระครูนิโรธรักษิต (อ่อน จันทสโร)
ชาตินิกุมิ อยู่บ้านชัทวน ตำบลชัทวน อำเภอเขื่องใน
จังหวัดอุบลราชธานี มารดาชื่อผอง บิดาชื่อหมูน นามสกุล
เชอประทุม เกิดวันอังคาร เดือน ๑๒ ขึ้น ๑๓ ค่ำ ปีวอก
ตรงกับวันที่ ๓๐ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๘ พ.ศ. ๒๔๕๖
ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดศรีนวด บ้านชัทวน อำเภอ
เขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี พระครูวงษ์เป็นอุปัชฌาย์

พ.ศ. ๒๔๕๗ ไปอยู่วัดกวาง เมืองอุบลฯ เรียนหนังสือไทยที่
 วัดศรีทอง วัดสุปัฏน และ ร.ร. เบญจมาหาราช ดำเรี
 ม.๒ และเรียนพระปริยัติธรรมที่สำนักวัดสุปัฏน อุปถัมบท
 ที่วัดกวาง เมืองอุบลฯ เมื่อ วันที่ ๓๓ เดือน พฤษภาคม
 พ.ศ. ๒๔๕๘ พระครูวิจิตรธรรมภาณี (พวง) อดีตเจ้า
 อาวาต์วัดมณีนัน เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูเคน เป็นกรรม
 วาจาจารย์ พระครูดา เป็นอนุสาวนาจารย์ พ.ศ. ๒๔๖๒
 มาอยู่วัดประยุรวงศาวัต จังหวัดธนบุรี เรียนพระปริยัติธรรม
 พ.ศ. ๒๔๖๘ เป็นพระครูใบฎีกา ฐานาของพระธรรม
 โตรโถกจารย์ (อยู่) อดีตเจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวัต
 พ.ศ. ๒๔๗๐ เดือนเป็นพระครูตั้งสมณิฉ พ.ศ. ๒๔๗๓ เดือน
 เป็นพระครูธรรมธร พ.ศ. ๒๔๗๖ ทางคณะตั้งให้มาอยู่
 วัดกาญจนสิงหาศน์ รักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาส พ.ศ.๒๔๗๘
 ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูนิโรธรักษา

ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๐๑) ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส
 ชั้นเอก เป็นพระอุปัชฌาย์ เจ้าคณะตำบลบางเชือกหนัง
 เขต ๑ และเป็นคณะกรรมการตั้งสมิ องค์การข้าราชการ
 อำเภอคงชั้น จังหวัดธนบุรี.

